

PRENUMERATA:

Rocznie . . . . . 24 mkr.
półrocznie . . . . . 12 mkr.
kwartalnie . . . . . 6 mkr.
miesięcznie . . . . . 2 mkr.
wraz z odnośnikiem do domu
lub przesyłką pocztową.

OGŁOSZENIA:

Nadesłane przed tekstem
i w tekście — wiersz 1 mkr.
Nekrologia . . . . . 75 fen.
Reklamy . . . . . 70 fen.
Zwyczajne (5 szpalt) 50 fen.
Drobne ogłoszenia po 6 fen.
za wiersz. Najmniej 30 fen.

GAZETA ŁÓDZKA

REDAKCJA
I ADMINISTRACJA

„GAZETA ŁÓDZKA”
ul. Przejazd 8.

Administracja
otwarta od 8 i pół rano
do 6-ej wieczór, w święta
od 6 do 10 rano.

Redakcja
czynna od g. 9-ej do 5-ej
codziennie, w święta
do 10 wieczór.

Łódź, Piątek, 18 Stycznia 1918 r.

ORGAN NARODOWY.
Założyciel i wydawca Jan Grodek.

Rok VII. — № 18.

Rokowania pokojowe w Brześciu Litewskim. W sprawie terytorjów okupowanych.

W dniu 15 b. m. odbyły się dwa posiedzenia celem uregulowania kwestji politycznych i terytorjalnych.

Narazie pozostawiono na stronie § 2 proponowanego przez Rosję porządku. Przewodniczący delegacji rosyjskiej wyraził życzenie, by początkowo omówiono kwestję delegacji okupowanych terenów. Obecność ich jest pożądana, by mogli obronić swych praw reprezentowania swych ludów.

Sekr. v. Kühlmann zgodził się zasadniczo, jednak z zastrzeżeniem, by powołanie tych delegacji było jednocześnie związane z uznaniem państwowości tych ziem, przynajmniej zaś presumpcyjnym. „Albo panowie ci przyjadą do Brześcia, jako przedstawiciele narodów, uznani i oficjalni, albo jako ludzie prywatni, a wtedy niema tu dla nich miejsca”.

P. Trocki oświadczył, że nie może przyznać delegacjom terenów okupowanych prawa wyrażania opinii narodów.

Sekr. Stanu v. Kühlmann stwierdził wobec tego, iż nawet głębsza dyskusja nie prowadziłaby do zgody w ujęciu tego punktu, co jednak jeszcze nie może spowodować zerwania rokowań, gdyż delegacje sprzymierzone stanęły na tym punkcie widzenia, iż wola ludów stwierdzona też będzie przy pomocy głosowania ludowego, na szerokich podstawach opartego. Chodzi tylko o to, czy głosowanie to będzie miało charakter urządzający czy stwierdzający.

P. Trocki zwrócił w następstwie uwagę, iż dalsze debaty w tym kierunku nie wydadzą owoców na razie oraz stwierdził, iż jeśli będą uznane żądane przez niego warunki wstępne dla głosowania, wówczas jest rzeczą obojętną czy taki lub inny organ będzie presumpcyjnie uznany. Pragnie on, by głosowanie miało nie tylko charakter konfirmacyjny lecz i konstytucyjny.

Przy omawianiu zrobionej przez sekretarza stanu v. Kühlmann propozycji, aby dla podjęcia decydujących głosowań na terytorjach okupowanych wyznaczyć termin pomiędzy chwilą zawarcia pokoju z Rosją a datą najpóźniej w rok po zawarciu pokoju powszechnego, Trocki podjął natychmiast sprawę opuszczenia tych terytorjów, dowodząc, że niema dostatecznego powodu, aby losy omawianych terytorjów sprzężać z dalszym przebiegiem wojny. Prawda, iż przywrócenie stosunków pokojowych pomiędzy obiema stronami, prowadzącymi rokowania, nie wyłącza dalszego prowadzenia wojny na innych frontach, jest on jednak zdania, że sprawa uregulowania przyszłych losów obecnie okupowanych terytorjów musi być postawiona w związku z zawarciem pokoju na froncie wschodnim, jakkolwiek nie można chwilowo oznaczyć już teraz określonego terminu.

W przeciwieństwie do powyższego sekretarza stanu v. Kühlmann zwrócił uwagę przedewszystkiem na to, że i tak już wielkie ustępstwo leży w tem, iż państwa sprzymierzone oświadczyły gotowość opuszczenia terytorjów, podpadających pod art. 1-szy niemiecko-austriacko-węgierskiej formuły, zaraz po skutecznym demobilizacji rosyjskiej, bez względu na dalszy ciąg wojny światowej. Dalszego ustępstwa ze strony sprzymierzonych w tym ostatnim punkcie nie uważa za wyłączone o ile porozumienie osiągnięte będzie na innych punktach.

Ponieważ jednak możliwość lub prawdopodobieństwo ponownego rozpoczęcia walki na froncie wschodnim jest w każdym razie znacznie większa w razie dalszego trwania wojny na innych frontach, niż po zawarciu pokoju powszechnego, wobec tego musi uważać za wyłączone przewidywanie dla opuszczenia terytorjów, wymienionego w art. 2-im niemiecko-austriacko-węgierskiego projektu, terminu, któryby się nie liczył z terminem zawarcia pokoju powszechnego. Dalszych rekojami ponad te, które przewiduje art. 1-y, nie mogą udzielić państwa sprzymierzone, dopóki trwa wojna powszechna.

Trocki odpowiedział, że w uregulowaniu warunków egzystencji omawianych narodów, zgodnie z ich wolą, upatruje najlepszą gwarancję przeciwko ponownemu wzniesieniu pożaru wojny na froncie wschodnim.

Sekretarz stanu v. Kühlmann stwierdza następnie, że pomiędzy obiema stronami panuje zgoda, co do pragnienia, aby możliwie jaknajprędzej kres położyć stosunkom, spowodowanym przez wojnę, powtarza jednak, że z przyczyn powyżej wyliczonych nie da się zrobić, aby wojenne środki bezpieczeństwa przedwcześnie były osłabione.

Po replice przewodniczącego delegacji rosyjskiej, posiedzenie odłożono na popołudnie.

Posiedzenie popołudniowe w środę otworzył o g. 5-tej sekretarz stanu v. Kühlmann słowami następującymi:

Przemówienie v. Kühlmann.

Panowie! Dzisiaj rano doprowadziliśmy do końca omawianie sprawy terminu, przyczem z ubolewaniem musimy stwierdzić, że jakkolwiek przytoczone przez nas motywy są natury najzupełniej przekonującej, to jednakże po stronie przeciwej nie było wcale skłonności do przychylenia się w jakikolwiek sposób do naszych wywodów.

Przejdźmy teraz do drugiego punktu dyskusji, dotyczącego ogólnych przesłanek politycznych, przy których nastąpić ma urzeczywistnienie prawa samookreślenia narodów. Przy daniu odpowiedzi na kompleks tych kwestji sprawą najważniejszą jest to mianowicie, w jakim stopniu na swobodę głosowania lub ewentualnie wyborów do decydującego zgromadzenia może wpłynąć obecność wojsk na tych terytorjach. Sprzymierzone delegacje kierują się najzupełniej szczerym zamiarem stworzenia dla głosowania lub ewentualnie dla wyborów możliwego maximum absolutnej wolności politycznej, dającej się pogodzić z towarzyszącymi stosunkami. Jest to, jak to wynika z natury samej sprawy, w najważniejszej części sprawa wojskowa; rami, w których może toczyć się dyskusja w tej kwestji, zakresione są przez konieczności wojskowe i poza te rami wychodzić nie możemy. Dwa punkty widzenia, w ramach których może być prowadzona dyskusja, są następujące:

Pewna ilość uzbrojonych i podlegających dyscyplinie sił, jest konieczna dla utrzymania porządku publicznego. Część zorganizowanych obecnie wojskowo sił jest konieczna, aby utrzymać w ruchu ekonomiczny mechanizm kraju. Z naszej strony dana będzie obietnica w formie obowiązującej, iż owe zorganizowane siły wojskowe na omawianym terytorjum pod żąd-

nym pozorem nie będą uprawiały polityki, oraz nie ważą się wywierać żadnego nacisku politycznego. Wychodząc z tego poglądu, reprezentujemy bezwzględnie tezę, iż obecność tych sił zorganizowanych nie może w żaden sposób wpływać na wolność głosowania i dlatego ich obecność w żadnym razie nie wpłynie na przeprowadzenie zupełnie swobodnego głosowania.

Kwestja opuszczenia terytorjów.

Przewodniczący delegacji rosyjskiej przedewszystkiem podniósł ponownie kwestję opuszczenia okupowanych terytorjów. Wobec skierowanej do niego na skutek tego prośby sekretarza stanu v. Kühlmann, aby mówił na temat, to znaczy w sprawie, pod jakimi mianowicie warunkami może się odbyć głosowanie, któreby mogło być uważane przez obie strony za odpowiednie i wolne od wpływów nacisku wojennego ujawnienie woli narodu, — oświadczył pan Trocki, iż musi on przedewszystkiem w sprawie opróżnienia terytorjów stworzyć sobie zupełną jasność, jakiej dotychczas jeszcze nie posiada.

Odpowiedź v. Kühlmann.

Sekretarz stanu v. Kühlmann odpowiedział, iż pozostawał on pod wrażeniem, że dzięki dyskusji przedpołudniowej, sprawa terminu wyjaśniona została dostatecznie. O ile rzecz się ma inaczej, to nie ma on nic przeciwko temu, skoro pan przewodniczący delegacji rosyjskiej temat ten omawia w dalszym ciągu. Nie może on przejąć gwarancji za to, czy w terminie, praktycznie wchodzącym w rachubę, co do głosowania, motywy natury wojskowej nie uczynią wprost niemożliwym całkowitego opuszczenia omawianego terytorjum. Jest jasne dla każdego, że nawet w razie utworzenia żandarmerji narodowej — na co sprzymierzeńcy są w zupełności gotowi — bezpieczeństwo, któreby musiało być zapewnione na tych rozległych i niepewnych terytorjach w okresie czasu przeprowadzenia głosowania, nie mogłoby być urzeczywistnione w stopniu tak zupełnym, aby można było zrezygnować w całości z wojskowego zabezpieczenia spokoju i porządku. Program minimalny sprzymierzonych postawiony został przy starannem uwzględnieniu konieczności wojskowych i sprzymierzeńcy są gotowi do jego wstrzymania lub ewentualnie do przeprowadzenia dyskusji w punktach poszczególnych.

Odpowiedź pana Trockiego.

P. Trocki oświadczył, że nie może on obecnie omawiać tej sprawy w taki sposób, któryby posiadał praktyczne znaczenie polityczne dla rokowań, przyczem jest oczywiste, że wyjaśnienie wszystkich innych, z tem w związku stojących spraw, wraz ze sprawą opuszczenia przez wojsko okupowanych terytorjów, dopiero będzie mogło stworzyć w przybliżeniu obraz tego, w jakich mianowicie warunkach ma się odbyć wyżej wspomniane głosowanie. Przedewszystkiem musi on ograniczyć się stwierdzeniem, że według poglądu strony rosyjskiej, obecność wyżej omawianych sił zorganizowanych przyniosłaby poważny uszczerbek znaczeniu głosowania. W ścisłym związku z omawianą sprawą stoi też sprawa powrotu zbiegów oraz ludności ewakuowanej z powrotem do terytorjów okupowanych. Zdaniem jego, głosowanie może się odbyć dopiero wtedy, gdy większość uchodźców i ewakuowanych powróci do swojej ojczyzny. Formulowanie za-

warte w dokumencie, wreczonym przez delegację austriacko-węgierską i niemiecką, wydaje mu się zbyt ograniczone.

Odpowiedź v. Kühlmann w sprawie uchodźców.

P. v. Kühlmann przyznał bez ogródek, że w zasadzie uchodźcy mają prawo do powrotu do swojej ojczyzny, że natomiast, zdaniem władz, sprawujących zarząd, będzie ustalenie, czy i jakie wyjątki należy uczynić w tem ogólnem prawie. Prosi on przedmówcę, aby mu pozwolono w celu ułatwienia, przejrzeć materiał, będący w posiadaniu rządu rosyjskiego, na co pan Trocki wyraził swoją zgodę. Potem posiedzenie zamknięto.

Po powrocie Rady Regencyjnej z Berlina i Wiednia.

Biuro prasowe przy departamencie spraw politycznych, komunikuje:

„Od podróży politycznych szeroka opinia oczekiwać zwykła skutków doraźnych pod postacią załatwienia tej czy innej z poszczególnych spraw bieżących. Polega to na niezadawaniu sobie sprawy z techniki tego rodzaju podróży. Nie dają one pola do gubienia się w szczegółach. Można tu natomiast wysuwać sprawy zasadnicze, z czego wyniki kształtują się już w następstwie same przez się. Tak było ze zlikwidowaniem, dzięki uprzedniej bytności w Berlinie p. prezesa ministrów, pewnej przykrej sprawy.

Doniosłość podróży politycznych bywa naogół znaczna. Dotyczy to i ostatniej bytności członków najdostojniejszej Rady regencyjnej i prezesa ministrów w Berlinie i Wiedniu.

Korzyści wynikłe zjad są poważne. Na pierwszym miejscu postawimy tu zetknięcie się osobiste z Ich C. M. M. Cesarzami niemieckim i austriackim, co dało możliwość przedstawienia im prawdziwego stanu rzeczy w Królestwie Polskiem, jak również uczynienia podłożeń, wynikających z owego stanu rzeczy. To ostatnie z pewnością da pożądaną skutki. Trzeba mieć jednakże na względzie iż w rządach centralnych istnieje procedura, nie pozwalająca na pewne decyzje doraźne bez porozumienia poprzedniego z władzami lokalnymi.

Podczas pobytu w Berlinie omawiano istotnie, jak to doniosły pisma, sprawę wojska polskiego i jego organizacji na podstawie narodowej, sprawę organizacji Rady stanu, przejmowania administracji, istnienia polskich przedstawicielstw za granicą, następnie sprawę zniesienia w Królestwie Polskiem całego szeregu praw wyjątkowych oraz sprawę amnestji i cofnięcia środków represyjnych, zastosowanych do szeregu osób.

W prowadzonych pertraktacjach zdawano sobie sprawę z tego, iż w Berlinie krzyżują się z sobą dwa kierunki: prąd przychylny dla nas z prądem innym. To należy mieć w orientacji naszej ciągle na uwadze.

Jedną z najbardziej obchodzących dziś ogół spraw — sprawa udziału rządu polskiego w rokowaniach pokojowych była poruszana i w Berlinie i w Wiedniu. Jest ona już w pewnym stopniu zdecydowana przychylnie, jednak rząd polski w dalszym ciągu interwenjuje w tej kwestji, stawiając szersze postulaty.

Co do ostatecznego zdecydowania losów Polski, to zarówno najdostojniejsza Rada regencyjna, jak i p. prezesa ministrów w swej podróży wychodzili zawsze z założenia, iż naród polski sam

WYKAZ

numerów, podlegających Licytacji

W LOMBARDZIE J. H. WAŁCHOWICZA

w Łodzi, przy ul. Południowej № 20.

rozpoczynającej się dnia 21 stycznia 1918 roku o godz. 10 rano.

38487	811802	868204	887099	898103	897822	401530	404623	408414	413049	415493	417724	40	3792
40948	599	673	100	62	78	78	45	26	236	95	27	84	800
54958	312510	732	209	311	910	92	712	57	56	500	30	108	15
62815	314150	369400	41	88	54	93	36	602	83	28	67	10	77
69149	967	581	64	92	398035	96	37	21	96	610	805	212	915
809	315894	830	73	411	105	653	914	43	307	41	67	24	43
102881	316762	370709	98	708	6	54	30	60	71	70	953	62	52
106172	317223	371373	367	813	47	67	70	62	90	88	76	91	4020
109773	318007	676	430	40	79	75	77	90	424	96	79	439	37
126451	886	372208	528	58	87	82	86	756	506	701	418022	46	64
127206	904	373176	37	973	217	759	88	839	32	23	119	529	154
128581	319644	231	44	894048	89	75	405018	409001	51	27	28	725	81
131508	321578	452	62	56	329	89	19	75	60	818	43	32	231
133237	322021	666	65	68	54	809	20	129	61	65	94	808	35
135159	323128	374511	753	111	64	81	26	40	66	913	214	70	50
137373	324418	634	96	37	70	920	60	61	70	21	21	78	58
139051	326454	375176	98	99	83	90	74	63	78	31	22	93	59
52	327340	625	954	228	417	402021	77	70	629	47	24	94	310
53	328162	814	87	65	76	25	145	319	30	416008	28	914	45
54	329600	377014	93	92	96	43	215	20	92	24	32	79	68
680	330240	460	888029	426	522	95	73	83	729	66	77	1084	483
144948	85	378133	63	545	50	103	520	94	63	99	79	132	84
49	331846	722	86	81	630	19	644	453	883	102	311	33	525
150885	971	379124	109	89	60	87	75	621	910	8	408	283	48
157038	76	503	21	775	62	228	748	61	11	10	12	311	49
239	334014	961	201	87	76	34	52	74	26	51	35	45	52
158739	81	380443	342	89	809	35	89	876	27	57	41	67	53
161566	338296	535	45	853	30	75	821	944	56	68	99	461	58
168266	571	622	404	67	933	76	42	59	57	255	505	69	63
182840	337185	714	29	90	51	328	47	410037	62	318	8	658	613
186121	339570	381074	542	916	399090	33	55	149	63	411	52	779	60
277	755	231	94	58	103	408	65	246	65	14	86	832	62
190264	340425	511	644	65	49	15	91	64	64	414002	18	629	44
194159	528	48	66	895101	75	24	99	76	16	59	77	67	707
366	343533	925	719	26	227	29	406062	484	37	540	717	924	47
195089	344201	382206	828	73	28	41	108	505	44	61	99	77	72
198936	345781	886	946	350	370	76	36	7	97	69	824	2021	829
203019	346555	383186	90	432	91	91	91	69	98	92	32	30	33
690	347450	490	96	63	609	96	388	642	127	94	85	83	34
205131	754	646	889009	505	738	522	470	754	31	95	95	84	36
207676	349106	384018	155	32	54	32	537	812	222	96	929	87	48
750	279	26	200	622	66	71	39	910	88	662	53	99	62
209450	350046	306	474	66	71	79	80	36	365	737	72	120	87
216436	502	38	504	78	92	96	609	609	413	54	80	30	91
217135	981	68	689	960	848	660	71	88	16	864	72	934	934
219647	351202	498	719	61	85	87	714	112	31	69	200	45	45
222795	330	500	919	85	973	90	99	39	67	73	56	65	65
226464	614	732	33	396022	82	776	826	85	72	92	303	89	89
646	855	817	390073	116	400048	835	41	231	85	911	40	40	40
82	975	970	107	335	64	968	914	32	81	13	83	83	83
231710	354632	385006	63	436	127	403042	42	458	509	15	415	21	21
884	355476	68	92	40	40	34	95	68	11	32	32	33	33
232961	356085	69	235	41	225	29	254	87	611	40	65	509	509
236104	161	93	333	561	29	254	45	654	53	417017	26	93	93
240090	259	94	70	616	42	359	63	834	778	806	57	707	707
243736	83	177	72	27	346	89	91	948	806	60	85	90	90
247166	525	201	73	803	406	413	140	412036	22	60	842	99	99
249281	29	34	419	28	553	57	211	84	51	111	24	911	911
255282	30	71	51	77	603	510	50	178	53	24	27	39	39
260380	770	301	612	909	21	64	70	220	948	27	57	45	45
266624	84	434	871	33	25	85	349	62	66	70	84	89	89
273324	357417	644	391214	34	61	665	82	64	96	57	84	89	89
274408	358073	735	35	58	709	825	86	347	347	221	84	89	89
282297	359585	49	42	75	22	46	415	429	415007	221	37	93	93
283049	817	970	307	397118	824	404064	26	508	30	61	8018	97	97
286797	360010	386032	62	34	82	75	504	66	71	63	266	79	79
291110	105	104	444	63	91	97	23	73	75	317	266	302	302
30	597	219	561	98	929	204	674	93	155	23	79	802	802
293781	799	20	673	284	48	43	734	625	75	23	40	64	64
296838	815	326	812	43	401072	57	77	67	81	48	48	78	78
296641	301364	57	37	312	108	338	53	805	726	248	54	96	96
297503	403	66	53	52	41	63	508201	45	49	80	453	491	491
297521	924	73	961	62	89	86	50	86	73	453	55	519	519
298651	43	483	392002	99	90	90	64	806	75	55	58	40	40
302024	362874	84	99	479	282	361	99	18	362	75	69	69	69
304492	363735	518	265	86	361	499	111	26	415	522	95	95	95
306112	364746	23	536	502	79	514	77	74	415	63	626	41	41
478	365562	636	87	78	98	19	261	902	29	603	3768	3768	3768
307410	366852	59	985	608	410	63	86	98	37	4	4	4	4
	367022	387024	393052	723	45	76	86	98	37				
	861	76	102	397310	520	612	403	413037	61				